

Introduktion till AID 2015 – arbetsidentifikation

Klassificering av arbetsuppgifter i kommuner och landsting/regioner

Sveriges Kommuner och Landsting, AkademikerAlliansen, Kommunal, Offentliganställdas Förhandlingsråd (OFR) och Pacta har gemensamt utvecklat ett klassificeringssystem som indelningsgrund för anställda hos arbetsgivare som är medlemmar i Sveriges Kommuner och Landsting och Pacta. Systemet kallas AID och började tillämpas 2008.

Syftet med AID

AID är ett centralt klassificeringssystem som ska uppfylla behovet av att identifiera rimligt homogena arbetsuppgifter för jämförelser inom kommunala avtalsområden. AID består av fem komponenter (se bilden ovan). Två av dem, etikett och ansvar, används som indelningsgrund i den partsgemensamma lönestatistiken som förser parterna med ett gemensamt underlag i samband med förhandlingar. Därutöver ger statistiken allmän information om lönestrukturer, lönelägen, löneutveckling och sysselsättning. AID är inte framtaget för att användas som instrument för systematisk arbetsvärdering.

Vikten av tillförlitlig statistik

Tillförlitlig statistik stödjer lönebildningsprocessen såväl centralt som lokalt. En viktig del i lönebildningsprocessen är att samtliga parter har tillgång till samma grunddata och att den håller god kvalitet. För att säkerställa kvaliteten i de centrala partsgemensamma statistikunderlagen krävs kontinuerlig översyn av de anställdas koder enligt AID. Detta är de lokala parternas ansvar. Centrala parter ansvarar för justeringar i klassificeringssystemet.

Att klassificera med hjälp av AID

Klassificeringen av anställningar görs av lokala parter. Samtliga anställda hos de arbetsgivare från vilka Sveriges Kommuner och Landsting begär in uppgifter ska klassificeras. Det vill säga även anställda som följer andra lönekollektivavtal än huvudöverenskommelsen (HÖK) ska klassificeras.

Till stöd för klassificeringen finns en systembeskrivning av AID och en etikettlista med beskrivningar inklusive exempel och undantag. Allt grundmaterial finns samlat på de centrala parternas hemsidor, där det även finns förtydliganden och svar på vanliga frågor.

I AID är det endast de faktiska, aktuella och regelmässiga arbetsuppgifterna i anställningen som ska klassificeras och inte till exempel utbildning eller kunskap. Vid klassificering görs en helhetsbedömning av arbetsuppgifter som utförs i det aktuella arbetet. Det är viktigt att ha i åtanke att ett klassificeringssystem aldrig kan spegla verkligheten till fullo och inte kan rymma alla typer av yrken och arbetsuppgifter.

Komponenter i AID

AID utgörs av fem komponenter som tillsammans identifierar rimligt homogena arbetsuppgifter. När det gäller lönestatistik är det två komponenter som är centrala – etikett och ansvarskod. Övriga komponenter omfattar koder för arbetstidens förläggning, viss arvoderad tjänstgöring, samt slutligen läkares specialitet.

Etikett

Ansvar

Arvoderad tjänstgöring i kombination med statlig tjänst

Arbetstidens förläggning för vissa anställda

Specialitet inom vilken läkare är verksam/fullgör specialiseringstjänstgöring

Etikett

Grunden i AID utgörs av en lista med etiketter som beskriver arbetsområdet. Varje etikett har en kod om sex positioner. Här är det de faktiska regelmässiga arbetsuppgifterna som ska kodas.

Ansvarskod

Olika typer av ansvar tydliggörs i en egen byggsten i AID, i form av en ansvarskod. Ansvarskodernas syfte är att klassificera chefs-, lednings- och funktions/ämnesansvar, samt från och med januari 2015 även så kallat annat uttalat ansvar.

Chefs- eller annat ledningsansvar - Koderna A, B, C eller L

Funktions- eller ämnesansvar - Kod F

Annat uttalat ansvar - Lektor kod 1001 eller Förstelärare kod 1002

För att kodas som chef ska den anställde ha fullt ledningsansvar, det vill säga ha såväl verksamhets-, ekonomi- som personalansvar. Indelningen sker på tre nivåer och kodas A, B eller C beroende på nivå, där A är den högsta chefsnivån medan C är den lägsta. Om den anställde saknar en eller två av ansvarsområdena som krävs för att kodas som chef klassas individen istället som anställd med annat ledningsansvar och kodas med L.

Utöver dessa koder som betecknar ledningsansvar finns inom ansvarskoderna också en kod, F, för att beteckna om den anställde har ett uttalat övergripande funktions-, specialist- och/eller ämnesansvar eller ett uttalat forskningsansvar.

Annat uttalat ansvar består för närvarande av två koder avsedda för vissa lärare, 1001 (lektor) och 1002 (förstelärare).

Ansvarskoderna kan kompletteras med egen lokal kodning om mer finfördelad indelning önskas. Detta finns mer utförligt beskrivet i systembeskrivningen.

Kodning

AID-kodningen kan som mest resultera i fem koder för att beskriva arbetsuppgiften.

Exempel 1

En specialistläkare inom kirurgi, kodas på följande sätt:

AID-etikett	AID-ansvar	AID-arvode	AID-arbetstid	AID-specialitet
202010				10100

Exempel 2

En undersköterska i äldreomsorgen som arbetar ständig dag och har arbetsledande funktion med personalansvar kodas på följande sätt:

AID-etikett	AID-ansvar	AID-arvode	AID-arbetstid	AID-specialitet
207011	L		1	

Exempel 3

En lärare i grundskola, tidigare år, som är förstelärare kodas på följande sätt:

AID-etikett	AID-ansvar	AID-arvode	AID-arbetstid	AID-specialitet
401010	1002			

Exempel 4

En enhetschef inom socialtjänst kodas på följande sätt:

AID-etikett	AID-ansvar	AID-arvode	AID-arbetstid	AID-specialitet
103510	C			

Vill du veta mer om AID, se AID-handboken *Arbetsidentifikation (AID)*, *Etikettlista AID* och *Förtydliganden av arbetsidentifikation (AID)*.